

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра неврології

Навчальний рік 2026-2027

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«НЕВРОЛОГІЯ ТА НЕЙРОХІРУРГІЯ»**

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна
(очна; заочна; дистанційна)

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
(шифр і назва галузі підготовки)

спеціальність : 227 «Терапія та реабілітація»

спеціалізація 227.1 «Фізична терапія»
(назва спеціалізації)

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

курс IV

Силабус освітнього компоненту
затверджено на засіданні кафедри
неврології

Протокол від
«29» _серпня_ 2023_ року № 17

Завідувача кафедрою

проф. ТОВАЖНЯНЬСКА О.Л.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією ХНМУ з
проблем терапевтичного профілю

Протокол від
«_30_»_серпня_ 2023_ року № _1_

Голова

проф. КРАВЧУН П.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Силабус освітнього компоненту «Неврологія та нейрохірургія» для здобувачів освіти за галуззю знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальність 227 «Терапія та реабілітація» перший (бакалаврський) рівень

Курс 4

Розробники: Завідувача кафедри неврології д. мед. н., професорка О.Л. ТОВАЖНЯНЬСЬКА;
Доцентка, к. мед. н. О.І. КАУК;

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1. ТОВАЖНЯНЬСЬКА Олена Леонідівна – завідувачка кафедри неврології, д. мед. н., професорка. Професійні інтереси: цереброваскулярні захворювання, демієлінізуючі захворювання, больові синдроми, соматоневрологічні синдроми, головний біль, нейрореабілітація. Конт. телефон: +380509221252, електронна адреса для листування ol.tovazhnianska@knm.edu.ua (вітчизняні та англомовні студенти);
2. КАУК Оксана Іванівна – доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: дитяча неврологія, пароксизмальні стани у дітей, затримка психо-мовного розвитку та корекція поведінкових порушень у дітей. Конт. телефон: +380995619123, електронна адреса для листування oi.kauk@knm.edu.ua (вітчизняні студенти);
3. МАРКОВСЬКА Олена Володимирівна – доцентка кафедри неврології, к. мед. н. Професійні інтереси: цереброваскулярні захворювання, демієлінізуючі захворювання. Конт. телефон: +380954207904, електронна адреса для листування ov.markovska@knm.edu.ua (вітчизняні студенти).

Інформація про консультації

1. Очні консультації здійснюються викладачами груп згідно затвердженого на кафедрі графіку, з яким можливо ознайомитися на інформаційному стенді кафедри, напередодні залікових занять та іспиту.

Локація

Лекції проводяться згідно розкладу встановленому учбової частиною.

Місце проведення практичних занять: учбові кімнати кафедри неврології на базі ННМЦ «УК» ХНМУ (м. Харків, вул. О. Шпейєра, 4).

Час проведення занять: у відповідності до розкладу.

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Неврологія та нейрохірургія» складений відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія, ерготерапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія».

Опис освітнього компоненту (анотація).

Освітній компонент «Неврологія та нейрохірургія» призначений для здобувачів освіти 4 курсу першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія». Протягом курсу проводяться практичні заняття та лекції, що охоплюють широкий спектр важливих медичних проблем.

Відповідно до ОПП та навчального плану підготовки фахівців першого (бакалаврського) освітньо-кваліфікаційного рівня кваліфікації галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» на освітній компонент «Неврологія та нейрохірургія» виділено 5,0 кредитів ECTS, всього кількість годин – 150; аудиторних – 70: 24 годин лекцій і 46 години практичних занять; самостійна робота - 80 годин.

Формою підсумкового контролю є диференційований залік.

Предметом вивчення освітнього компоненту є етіологія, патогенез, класифікація та клінічні ознаки окремих нозологічних форм неврологічної та нейрохірургічної патології (епілептологія; цереброваскулярна патологія; нервово-м'язові хвороби; мігрень та головний біль; паркінсонологія; вчення про розсіяний склероз та демієлінізуючі хвороби; дегенеративно – дистрофічні захворювання головного мозку; черепно-мозкова та спінальна травми; пухлини головного та спинного мозку).

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити: «Неврологія та нейрохірургія» як освітній компонент ґрунтується на вивченні здобувачами освіти медичної біології, анатомії людини та патоморфології, пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю, радіології тощо.

Кореквізити: Освітній компонент «Неврологія та нейрохірургія» плідно інтегрується з іншими клінічними дисциплінами (терапією, травматологією, нейрохірургією, онкологієютощо).

1. Мета та завдання освітнього компоненту

1.1. Метою викладання освітнього компоненту «Неврологія та нейрохірургія» є: вдосконалити знання про етіопатогенетичні особливості, клінічні прояви, диференціально діагностичні ознаки та сучасні напрямки і алгоритми лікування різних захворювань нервової системи.

1.2. Основними завданнями освітнього компоненту «Неврологія та нейрохірургія» є:
- навчитися самостійно обстежувати хворих із неврологічною патологією зі складанням історії хвороби, встановленням топічного та клінічного неврологічних діагнозів;

- вивчити етіологію, патогенетичні особливості, клінічні прояви, діагностичні та диференціально діагностичні ознаки, сучасні напрямки та алгоритми лікування різних захворювань нервової системи.

1.3. Компетентності та результати навчання

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами освіти компетентностей	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психологопедагогічних наук.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 04. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.</p> <p>СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.</p> <p>СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 04. Здатність враховувати медичні, психологопедагогічні,</p>

	<p>соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.</p> <p>СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.</p> <p>СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.</p> <p>СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.</p> <p>СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.</p> <p>СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.</p> <p>СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.</p> <p>СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.</p> <p>СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповноправності, здоровому способу життя.</p> <p>СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.</p>
--	---

1.3.2. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних програмних результатів навчання:

- ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).
- ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
- ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.
- ПРН 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я

(МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами освіти наступних соціальних навичок (Soft skills):

- комунікаційні навички
- міжособистісні навички
- навички дослідження
- адаптивність
- емоційний інтелект

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика освітнього компоненту
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 5,0	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативний
Загальна кількість годин – 150	Спеціальність: 227 «Фізична терапія, ерготерапія»	Рік підготовки:
		4-й
		Семестр
		8-й
Годин для денної (або вечірньої) форми навчання: аудиторних – 70 самостійної роботи - 80	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Перший (бакалаврський) ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»	Лекції
		24 год.
		Практичні, семінарські
		46 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
		80 год.
Індивідуальні завдання:		
Вид контролю: Диф. залік		

2.1 Опис освітнього компоненту

Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекції
1	Функціональна діагностика захворювань нервової системи. Головний біль.	4	проблемна
2	Судинні захворювання головного та спинного мозку.	4	проблемна
3	Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні стани.	4	проблемна
4	Інфекційні захворювання нервової системи. Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	4	проблемна
5	Черепно-мозкова травма та спінальна травма. Захворювання периферичної нервової системи.	4	проблемна
6	Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи. Соматоневрологічні синдроми.	4	оглядова
Всього лекційних годин		24	

Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
Заняття 1	Біль, її диференціація. Головний біль.	4 г.	розповідь-пояснення, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія	Тестовий контроль вхідного рівня знань
Заняття 2	Судинні захворювання головного та спинного мозку.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 3	Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні стани.	4 г.	розповідь-пояснення, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 4	Черепно-мозкова травма та спінальна травма.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Реферати, індивідуальні завдання
Заняття 5	Інфекційні захворювання нервової системи.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 6	Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	4 г.	розповідь-пояснення, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 7	Захворювання периферичної нервової системи.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 8	Пухлини головного та спинного мозку.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Реферати, індивідуальні завдання
Заняття 9	Перинатальне ураження нервової системи. Дитячий церебральний параліч.	4 г.	розповідь-пояснення, демонстрація, презентація, відеороліки, дискусія	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 10	Спадково-дегенеративні захворювання нервової системи.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 11	Соматоневрологічні синдроми.	4 г.	розповідь-пояснення, бесіда, демонстрація, презентація	Тестовий контроль, усне опитування
Заняття 12	Практичні навички. Диференційований залік.	2 г.	Дискусія	Тестовий контроль, усне опитування
ВСЬОГО годин практичний занять		46 г.		

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Головні етапи розвитку неврологічної науки.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів
2	Функціональна діагностика захворювань нервової системи.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів
3	Головний біль.	5	Підготовка	усне опитування;

			конспекту, оформлення схем, таблиць	перевірка конспектів
4	Судинні захворювання головного та спинного мозку.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
5	Епілепсія і неепілептичні пароксизмальні стани.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
6	Професійні і побутові нейроінтоксикації. Ураження нервової системи при дії фізичних факторів.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, підготовка реферату	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
7	Неврологічні аспекти черепно-мозкової травми. Спінальна травма.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, підготовка реферату	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
8	Демієлінізуючі захворювання нервової системи.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
9	Інфекційні захворювання нервової системи.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
10	Паразитарні захворювання нервової системи, пріонові інфекції, нейроберселіоз.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, підготовка реферату	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
11	За захворювання периферичної нервової системи.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
12	Пухлини головного та спинного мозку. Абсцес головного мозку.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, підготовка реферату	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
13	Перинатальні ураження нервової системи. Натальні травматичні ураження ЦНС і периферичної нервової системи. ДЦП.	3	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
14	Вроджені дефекти хребта і спинного мозку. Сирингомієлія. БАС.	2	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, підготовка реферату	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
15	Соматоневрологічні синдроми.	5	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
16	Спадкові нервово-м'язові захворювання.	3	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць	усне опитування; перевірка конспектів; тестовий контроль
17	Спадково-дегенеративні захворювання екстра пірамідної	2	Підготовка конспекту,	усне опитування; перевірка

	системи та мозочка.		оформлення схем, таблиць	конспектів; тестовий контроль
18	Лікарські препарати, які застосовуються у неврології.	2	Підготовка конспекту, оформлення схем, таблиць, підготовка реферату	усне опитування; перевірка конспектів, рефератів
19	Підготовка до складання практичних навичок і підсумкового контролю	3	Підготовка конспекту, робота в парах	усне опитування; тестовий контроль
Всього годин самостійної роботи		80		

3. Критерії оцінювання

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Організація поточного контролю.

Оцінювання поточної навчальної діяльності (далі ПНД)

Під час оцінювання засвоєння кожної теми освітнього компоненту та підсумкового заняття (ПЗ) здобувачу освіти виставляється оцінка за традиційною 4-бальною системою: «5», «4», «3» та «2».

ПНД передбачена для освітніх компонентів, вивчення яких в поточному семестрі не закінчується. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

Ліквідація академічної заборгованості. Пропущені практичні заняття (як аудиторні, так й дистанційні) підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання здійснюється або викладачу групи або черговому викладачу, допускається дистанційна форма відпрацювання (за попередньою домовленістю). Відпрацювання пропущеного заняття в термін до 1 місяця з моменту пропуску здійснюється на безоплатній основі, якщо термін перебільшує 1 місяць – по заяві, з дозволу деканату, який вирішує форму відпрацювання (безоплатно або платно).

Оцінювання загальної навчальної діяльності (далі – ЗНД)

Загальна навчальна діяльність (ЗНД) – це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж всього періоду вивчення освітнього компоненту. ЗНД вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для освітніх компонентів з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення освітнього компоненту (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються ДЗ або іспитом)», автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120.

Оцінювання індивідуальних завдань здобувача освіти (далі - ІЗЗ)

Індивідуальні завдання здобувача освіти з освітнього компоненту сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Терміни отримання, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються графіком, що розробляється кафедрою на кожний семестр. ІЗЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання ІЗЗ комплексної тематики кількома здобувачами.

ІЗЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення освітнього компоненту.

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗЗ не може перевищувати 120 балів.

Оцінювання самостійної роботи здобувачів освіти

При підготовці до кожного практичного заняття здобувач освіти повинен проводити самостійну роботу, яка зазначена в опису освітнього компоненту. Оцінка самостійної роботи здійснюється за видами контролю, які зазначені в опису освітнього компоненту та проводиться під час практичного заняття.

Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється під час підсумкових занять та диф.заліку.

Диференційований залік

Диференційований залік з освітнього компоненту - це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції - вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Проведення диференційованого заліку здійснюється викладачем академічної групи на останньому занятті в семестрі.

Якщо диференційований залік не складено, встановлюються дати перескладання під час канікул, до початку наступного семестру.

Методика проведення диференційованого заліку:

1. Вирішення пакету тестових завдань проводиться на останньому занятті в семестрі, у кількості не менше **30 тестів**. Критерій оцінювання – 90,5% вірно вирішених завдань, «склав - не склав».

2. Оцінювання засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за всіма темами освітнього компоненту в день диференційованого заліку.

На кафедрі встановлене оцінювання освоєння практичних навичок та теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами.

Оцінка за диференційований залік

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати під час диференційованого заліку становить 80. Мінімальна кількість балів під час диференційованого заліку становить 50.

Оцінка з освітнього компоненту (далі – ООК)

Максимальна кількість балів, яку здобувач може набрати з **ООК** - 200, у тому числі максимальна загальна навчальна діяльність – 120 балів та 80 балів – за результатами диференційованого заліку. Мінімальна кількість балів **ООК** становить 120, у тому числі мінімальна загальна навчальна діяльність – 70 та 50 балів – за результатами диференційованого заліку.

Таким чином, частки результатів оцінювання поточного і семестрового контролю становить 60% та 40%.

Здобувачі, які не були допущені диференційованого заліку або не склали його, мають право на ліквідацію поточної академічної заборгованості та перескладання СК в межах поточного семестру, а також під час зимових або літніх канікул після завершення відповідного семестру але до початку наступного.

Оцінка успішності здобувача з освітнього компоненту є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння відповідних розділів і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

3.2. Питання до диференційованого заліку:

1. Кровопостачання головного і спинного мозку.
2. Класифікація судинних захворювань нервової системи.
3. Варіанти церебральних судинних кризів.
4. Синдроми проявлення транзиторних ішемічних атак.
5. Минучі порушення мозкового кровообігу.
6. Геморагічний інсульт (паренхиматозний та субарахноїдальний крововилив).
7. Ішемічний (тромботичний і нетромботичний) інсульти.
8. Принципи недиференційованого і диференційованого лікування інсультів.
9. Спінальні інсульти.
10. Профілактика інсультів.
11. Сучасна класифікація пароксизмальних станів в клініці нервових хвороб.
12. Патогенетична суть епілепсії, класифікація епілептичних нападів, принципи диференційованого лікування.
13. Епілептичний статус, клініка, діагностика, лікування.
14. Неепілептичні пароксизмальні стани – судомні та безсудомні.
15. Вегетативно-судинні пароксизми.
16. Синкопальні стани.
17. Цефалгії - патогенетичні механізми появи, клініка, діагностика, лікування.
18. Мігрень: патогенез, клініка, лікування.
19. Менінгіти (гнійні-первинний, вторинні; серозний).
20. Арахноїдіти (злипливий, кистозний), базальний, конвексимальний).
21. Енцефаліти (первинні, вторинні)
22. Ураження нервової системи при грипі, ревматизмі. Герпетичні ураження.
23. Нейросифіліс, ранні та пізні форми.
24. Неврологічні розлади поліміозиту-дерматоміозиту.
25. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції.
26. Туберкульоз нервової системи.

27. Розсіяний склероз (етіопатогенез, варіанти перебігу, клініка, сучасні методи лікування).
28. Класифікація захворювань периферичної нервової системи.
29. Рефлекторні вертеброгенні синдроми шийного, грудного, поперекового рівнів.
30. Корінцеві синдроми шийної, грудної, поперекової локалізації.
31. Невралгія трійчастого нерва.
32. Нейропатія лицьового нерва.
33. Варіанти плечових плексопатій.
34. Нейропатії ліктьового, променевого, серединного, великогомілкового, малогомілкового нервів.
35. Компресійно-ішемічні синдроми. Тунельні синдроми.
36. Полінейропатії (інфекційні, токсичні), сучасні методи лікування.
37. Соматоневрологічні синдроми при захворюваннях травного тракту, легенів, серцево-судинної системи, крові, ендокринних захворюваннях. Паранеопластиний синдром.
38. Прогресуючі м'язові дистрофії-первинні (міопатії) та вторинні (аміотрофії).
39. Міотонії.
40. Міастенія. Міастенічні синдроми. Пароксизмальна міоплегія.
41. Гепатоцеребральна дегенерація (хвороба Коновалова-Вільсона).
42. Хвороба Гентінгтона.
43. Сучасні біохімічні аспекти хвороби Паркінсона та її лікування.
44. М'язові дистонії.
45. Спинноцеребеллярні атаксії. Спадкова атаксія Фридрейха.
46. Спадкова спастична параплегія. Хвороба Штрюмпеля.

3.3. Індивідуальні завдання

На кафедрі затверджені наступні види індивідуальних завдань та критерії їх оцінювання:

- написання реферату за актуальною тематикою – 1 бал (не більше 2-х за обидва семестри);
- створення клінічного кейсу – 2 бали (не більше 2-х за один семестр);
- написання тез на науково-практичній конференції – 5 балів;
- написання наукової статті – 10 балів;
- виступ на конференції зі стендовою доповіддю – 5 балів;
- виступ на конференції з усною доповіддю – 7 балів (додатково +3 бали за диплом I-III ступеня).

3.4. Правила оскарження оцінки

У випадках коли здобувач освіти не згоден з оцінкою, яка була встановлена йому за результатами підсумкового контролю з дисципліни, він має можливість подати апеляційну заяву на ім'я завідувача кафедрою у термін та по формі, які зазначені в «Положенні про апеляцію результатів підсумкового контролю здобувачів освіти ХНМУ» затвердженим Наказом ректора від 30.09.2020 р. № 252.

4. Політика дисципліни

Кафедра приймає кваліфікованих здобувачів освіти будь-якої раси, національного чи етнічного походження, статі, віку, осіб з особливими потребами, будь-якої релігії, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, ветеранського статусу або сімейного стану на всі права, привілеї, програми та види діяльності, що надаються здобувачам університету.

Очікується, що здобувачі освіти відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони

пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час практичного заняття здобувачам освіти рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до викладача – це абсолютно нормально.

Охорона праці

На першому занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії

Основні «так» та «ні»

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/-ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

Заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі освіти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
  - толерантність до інших та їхнього досвіду,
  - сприйнятливості та неупередженості,
  - здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
  - ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
  - я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
  - обов'язкове знайомство з першоджерелами.
- Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується

зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Інклюзивна освіта

На кафедрі неврології створені сприятливі умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами згідно «Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з обмеженими фізичними можливостями, громадян похилого віку, інших маломобільних груп населення під час перебування на території (приміщеннях) ХНМУ».

Для вирішення всіх необхідних питань та встановлення індивідуальних вимог здобувачі освіти з особливими потребами повинні зустрітися з викладачем або попередити його до початку занять, на прохання здобувача це може зробити староста групи. Якщо у Вас виникнуть будь-які питання, будь ласка, контакуйте з викладачем.

5. Академічна доброчесність

Кафедра неврології підтримує нульову толерантність до плагіату.

В своїй діяльності кафедра притримується головних принципів, які відображені в «Кодексі академічної доброчесності ХНМУ». Від здобувачів освіти очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. Рекомендована література

Навчальна література

1. Неврологія: підручник / І. А. Григорова [та ін.]; ред.: І. А. Григорова, Л. І. Соколова. - К. : Медицина, 2020. - 640 с.
2. Clinical Neurology / Edited by Gryb V.A. – K.: Publishing house Medknyha, 2017.- 288p.
3. Neurology / Hryhorova I.A., Sokolova L.I., Herasymchuk R.D. et al. - Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2017. – 624 p.

Допоміжна:

1. Неврологія: атлас-довідник/ А.Л.Сиделковський – К: Пабліш Про, 2020.- 856 с.
2. Методи дослідження неврологічного хворого / За редакцією Л.І.Соколової, Т.І. Ілляша – М:2020. – 144 с.
3. Lange Clinical Neurology, 10thEdition /Roger P.Simon, Michael J.Aminoff, David A.Grenberg/ - LANGE, 2020. – 448 p.
4. Oxford American Handbook of Neurology / Edited by Sid Gilman. – Oxford University Press. - 2010. – 616 p.

7. Інформаційні ресурси

1. **Посилання на сторінку освітнього компоненту в Moodle:**
<http://distance.knmu.edu.ua/enrol/index.php?id=4214>
2. American Academy of Neurology (AAN) - <http://www.aan.com>
3. Archives of Neurology - <http://archneur.ama-assn.org/>
4. Brain - <http://brain.oupjournals.org/>
5. Neurology and Clinical Neurophysiology - <http://mitpress.mit.edu/e-journals/CONE>
Stroke - <http://www.strokeaha.org/>
6. Атлас нервової системи (МРТ, КТ, ядерна медицина) -
<http://www.med.harvard.edu/AANLIB/home.html>
7. Інтерактивні тести з неврології -
[http://medweb.bham.ac.uk/http/caa/cases/cases.caselist.fcgi\\$neurology](http://medweb.bham.ac.uk/http/caa/cases/cases.caselist.fcgi$neurology)
8. Курс по нейроанатомії -
<http://www.meddean.luc.edu/lumen/MedEd/Neuro/nIBSs/nIBSmms.html>
9. Матеріали до іспиту по основним клінічним навичкам в неврології -
<http://www.medinfo.ufl.edu/year1/bcs/clist/neuro.html>